

SZERKESZTŐI IRODA

Magyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címezendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Évesre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Hátré . . . 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Legyenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy [] centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Választások előtt.

Ha már napirendre jutott, érdeklődni fogunk a kérdéssel, vajon minő kilátásokkal indul nekia választásoknak a kormány és minő előjelleteket tesz a közhangulatnak lelkére. Mert hogy a közhangulat kedvező reá, azt talán még Szapáry Gyula gróf is elismeri őszinte perben, ha ilyenek fölött rendelkezni kell egy közösügyes miniszterelnök.

Bizony nem nagy mértéke kell a választásoknak ahhoz, hogy a hivatali színezésen keresztül is megérezze a választópolgár a közvéleménynek sújtott azon tények fölött, melyek a kormányhoz fűződnek még ha vissza nem megyünk is a Szapáry miniszterelnökségét megelőző időre. Ambár, hogy vissza kell oda menni legalább egy dolog, a véderőtörvény módosítása miatt, melynek az önkénytesekre való áttéréséről pár nap előtt számolt be a hadrendi miniszter.

Méltó volt ez a beszámolás Fejérváry báróhoz, akinek egész működése magában is sokkal végtesebb, minő a nevével szerencsésen lehet beleemenni a választási harciba. Kiderült a honvédelmi miniszter által közzétett statisztikai adatokból, mennyire igazuk volt azoknak, kik a nemzetlegeltértebb fiatalágának sorsát irattak letenni a közös tisztek kezébe. Mert míg a szerencsés véletlenből a honvédséghez jutott önkénytesek majdnem valamennyien jó eredménnyel letették a tiszti vizsgát, a közös hadsereg önkénytesei közül négyszer több bukott el nálunk, mint Ausztriában.

Éljenek bizonyítja ez, hogy a bukkott egyéves önkénytesek tulnyomóan a németnyelv tökéletlen tudásának és annak áldozatai, hogy egyes ezredek tisztjei amint nem rokonszenveznek általában a magyarokkal és azokkal szemben valósággyal egy ellenséges hadseregnek magatartását követik.

El lehet rá készülvé a kormány, hogy a választásnál is megtorolja az ifjúság ezen könnyelmű kiszolgáltatását a magyar társadalom, mely megdöbbenne gondol arra, mit csinálnak majd a fiaikkal akkor, ha végképp el lesznek feledve a véderőtörvény tárgyalásánál tett fogadkozások és ha kellő számú tiszttel lesz ellátva a hadsereg, úgy, hogy semmi sem feszélyezi többé a jó katona urakat abban, hogy

a magyar egyetemi ifjakkal egyáltalán két esztendő töltsenek a kaszáryában.

Közelről, legbensőbb világában érinti ez a végzetes véderőtörvény a magyar polgárságot, mely még csak legtavolabbról sem látja a kormánynak azt a szándékát, hogy a közös hadsereggel szemben megvédelmez bennünket: a pénz és vérádó egyre fokozódó áldozataitól, vagy hogy e hallatlan áldozatok fejében legalább tiszteletre tartsa a hadsereget a nemzet irányában.

Csak nemrég láttuk a példákat, hogy erre a kormánynak nincs bátorsága. A fiumai botrányért, a Jellasicsir megkoszoruzásáért nem szerzett elégtételt Szapáry gróf, viszont a hadsereg követeléseit pedig megadja vakon és most derül ki, hogy a közös hadügyminiszterrel folytatott alkunem a bécsi körök engedékenységével végződött, hanem tízeneggy millió több követeléssel, mely már be is van jelentve a delegációk elé.

Ime, ezekkel a „diadalokkal” vonul ki a választás terére a miniszterelnök, akinek kollégái is megteszik a magukét, hogy a közvéleményt ösztönözzék a szabadulás vágyára ettől a kormányzattól. Szilágyi megcsinálta a konzuli bíráskodás közösügyét és lejárta politikai hitelét abban a túsában, melyet volt párthíveivel folytatott. Csáky Albin gróf épen most állítja ki a bizonyítványt arról, hogy akaratát Bécsből és Rómából irányozzák tetszés szerint. A földmívelési miniszter legföljebb ha Erdélyben képes a jogosultság látzatába burkolni „államférfiúi” szereplését. Ami pedig a kétségtelenül jelentékeny pészügyi sikereket aratott Wekerlét illeti, az ő eredményei kinos verejtékbe kerülnek a nemzetnek és budgetjének, zárszámadásainak fenyves számon, legutóbb a fogyasztási adók országsszerte fölsíngázott összegeiben.

Az egyetlen Baross az, akinek népszerűsége van az országban s még az ő babérait is kezdik már tépdetni, mert az eszközközök végső megfeszítésével helyreállított egysúly állandóságához oly jövedelmeket „muzáj” kihozni a vasutakból, melyek egy kicsit a termés és egyéb viszonyoktól is függnék. Hanem azért a Baross neve még mindig a legjobbnak látszik, hogy annak hatását próbálják ki az

első nagy hangulat-csinálásnál, mely november végére van tervezve a kereskedelmi miniszternek előkelő kísérettel való kirándulásában.

Ez a sietés is arra mutat, hogy csakugyan megrövidíteni készül Szapáry gróf az utolsó felkészülést és hogy nem oly kicsibe veszi az ellenzék mozgalmait, amint azt lapjainak nagyhangu nyilatkozataiból következtetni lehetne, ha nem ismernék ennek a hadnak émiyítő áradzásait a kormány mellett és izléstelen, vad kifakadásait azok ellen, kik nem osztják az ő kenyérfet.

Hiszzen majd megtudjuk nem sokára, hogy itt és ott mire mennek a választási mozgalmakkal és hogy eredményes lesz-e akár a Baross utazása is, melynek végső áldozatait is meghozza, holott épen most száz fontosabb dolga akadna, minthogy idejét a miniszterelnök népszerűségének kioltozására fecsérelje el. Ez egyszerűen lehetetlen dolog, ezt nem lehet elérni se vasuton, se gyalog, se vizen, se szárazon.

Bécsből írják: Amaz elejtett követelések közt, melyekkel br. Bauer közös hadügyminiszter a delegációk elé akart állni, melyek ellen azonban mind a két birodalom pénzügyminisztere fölemelte szavát, mint utólagosan kiderült, az is szerepel, hogy a csapatlétszám a gyalogságnál századonkint nyolczvanhárom emberről száz emberre emeltessek föl; miután azonban a pénzügyminiszterek ezt a tervet nem támogatták és miután gróf Kálnoky külügyminiszter is ellene nyilatkozott, a hadügyminiszter kénytelen volt a tervet elejteni.

Politikai hir.

Herman Ottó beszámolója. Török-Szent-Miklósról táviratozzák lapunknak, hogy Herman Ottó függetlenségi párti országgyűlési képviselő vasárnap tartotta meg beszámoló beszédét nagyszámu közönség előtt. A nagyszabásu beszéd másfél óráig tartott. Utána Szabó István, a függetlenségi-párt nevében megköszönvén Herman érdemzetlen működését, kijelentette, hogy a függetlenségi párt végrehajtó bizottsága újból szervezkedett és fölkérte a képviselőt, fogadja el a jövő választáskor a jelöltséget. Herman Ottó a bizalmat megköszönvén, a jelöltséget elfogadta. A beszámoló után a polgári kör helyiségében száz terítékű ebéd volt, melyen

először Szabó István Kossuth Lajost éltette, Helebrond Géza pedig Herman Ottóért üritett poharat.

Közös költségvetés.

Kiadások.

Szükséglet. Külügyminiszterium: a) Központi vezetés 577.300 rendes. 577.305 összesen. b) Rendelkezési alap és részletes számadás alá nem eső kiadás politikai tudósításokra 600.000 rendes, 600.000 összesen. Diplomáciai költségek 1.428.100 rendes, 17.600 rendkívüli, 1.545.700 összesen. Konzulsági költségek 974.300 rendes, 40.100 rendkívüli, 1.014.400 összesen. 3.579.700 rendes, 57.700 rendkívüli 3.637.400 összesen. Hadügyminiszterium: A. Hadsereg 107.093.247 rendes, 14.627.243 rendkívüli, 121.720.490 összesen. B. Hadi tengerészet 9.484.614 rendes, 2.143.100 rendkívüli. 11.627.714 összesen. 116.577.861 rendes, 16.770.343 rendkívüli, 133.348.204 összesen. Közös pénzügyminiszterium: Központi vezetés 112.900 rendes, 6138 rendkívüli, 118.188 összesen. Központi pénztár 27.229 rendes, 27.229 összesen. Számszétlly 40.655 rendes, 40.655 összesen. 179.884 rendes, 6138 rendkívüli. 186.022 összesen. Nyugdíjak 1.843.000 rendes, 1.843.000 összesen. 2.022.884 rendes, 6138 rendkívüli, 2 millió 029.022 összesen. Közös főszámszék 128.260 rendes, 128.260 összesen. A költséglet főösszege; 122.308.705 rendes, 16.834.181 rendkívüli, 139 millió 142.886 összesen. — Ebből levonva: a fedezet főösszege 2.678.508 rendes, 2.678.508 összesen, marad tiszta szükséglet 119.635.197 rendes, 16.834.181 rendkívüli, 136.469.378 összesen. A határvám jövedék bevételei előirányoztatnak és pedig: a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok részére 36.829.000 forint, a magyar koronához tartozó országok részére 5.629.750 forint, és Bosznia és Hercegovina részére 146.430 forint, összesen: 42.605.180 frt. A kezelési költségek általánát a monarchia két államában 1.850.000 forint, levonva 40.755.180 forintnyi többlet mutatkozik. Ebből levonva a boszniai s hercegovinai közigazgatás részére megszavazott 600.000 forintnyi vámszállányt, a határvám jövedéki többlet tesz 40.155.180 frt rendes, 40.155.180 forint összesen. A vámsjövedéki többlet levonása összes szükségletként marad 79.480.017 rendes, 16.834.181 rendkívüli, 96.314.198 összesen, mely összesen, mely összesenből a magyar állam terhére előre levonandó 2 százalék 1.539.600 rendes, 336.683 rendkívüli, 1.926.283 összesen a maradványból pedig 77.880.426 rendes, 16.497.497 rendkívüli, 94.387.914 összesen a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által a törvény értelmében fedezendő 70 százalék 54.523.291 rendes, 11.543.248 rendkívüli, 66.071.539 összesen és a magyar korona országaira eső 30 százalék 23.367.125 rendes, 4.919.249 rendkívüli, 28.316.374 összesen tesz.

Bevételek.

Fedezet. Külügyminisztérium összesen: 111.500 forint. Hadügyminisztérium összesen:

2.555.225 frt. Közös pénzügyminiszterium összesen: 6.134 frt. Közös főszámszék 350. frt. A fedezet főösszege: 2.678. 508 frt.

A Boszniában, Hercegovinában és a Lim-területen lévő parancsnokságok, csapatok és intézetek rendkívüli hadseregi szükséglete. A Boszniában, Hercegovinában és a Lim-területen lévő parancsnokságok, csapatok és intézetek részére szükségelt s a rendes előirányzaton felülmaradó költség többletnek fedezésére való rendkívüli hadseregi szükséglet 1892-re 4.535.000 frt. A hadügyi igazgatás saját bevételeinek levonása után 100.000 frt, marad 4.335.000 frt, mely összegből a magyar kincstár terhére előre levonandó 2 százalék 86.700 frt és a 4.248.300 frt maradványból a törvény értelmében a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által fedezendő 70 százalék 2.973.810 frt és a magyar korona országai által fedezendő 30 százalék 1.274.490 forint tesz.

Büntetőtörvényünk revizioja.

A budapesti ügyvédi kamara vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Hódossy Imre elnöklete alatt. A gyűlésen Budapest 800 ügyvédje közül mintegy ötvenen jelentek meg, a kik érdeklődtek a napirenden lévő egyetlen tárgy: a büntető novella iránt.

Az igazságügyminiszter tudvalóval megbizta Schedius Lajost a büntető kodex némely hiányainak pótlásával, a ki el is készítette előadói tervezetét, a melyet a miniszter a budapesti ügyvédi kamarának is megküldött véleményezés végett.

Az ügyvédi kamara választmánya igen terjedelmes véleményét dolgoztta ki, a melyet külön füzetben is lenyomatlt. A Schedius-féle javaslatok jórészt helyesli a választmány, míg ellenben néhány helyre vett új s fölött kiemelendő tör pácztát. Ezenkívül a választmány a maga részéről is több újítást kíván a büntetőtörvénybe bevinni, így a vizsgálati fogság kötelező beszámítását, az ártatlanul elítéltek kártalanítását, a feltételes elítélés intézményét, az igazolás behozatalát a magánindítvány elmulasztásánál, az üzleti hitel védelmét stb.

A kamara választmányának véleményes jelentését a közgyűlésen Gruber Lajos dr. előadó ismertette bő kivonatan és a kifejtett vitában minden pontnál megvédelmezte a választmány álláspontját.

A közgyűlés általánosságban elfogadta a választmány dolgozatát a tárgyalás alapjául. Még a részletes tárgyalás előtt szót kért Márkus Dezso dr., a ki rámutatva a külföldnek tödvös intézkedéseire, nálunk is büntető rendszabályokat kíván alkalmazni a leányvásár megakadályozása és a fiatal leányok becsütelének megóvása czéljából a 15. életéven túl is a 16. évig bezárólag. A közgyűlés helyeslőleg fogadta az indítványokat, de azok tárgyalásába csak a részletes vita során fog bocsátkozni.

Az ezután megkezdett részletes tárgyalás folyamán Gold Simon dr. a lopásnál a

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. november 10

Ki a gentleman?

Báró JÓSIKA LAJOSTÓL.

(Vége)

Hogy ezt mikor és miként eszközölhet, nem tudom; de azt tudom, hogyha egy helyes irányban fejlődő közvélemény beolvása a párbajok keletkezésére és folyamára a haladó idő követeléseinek megfelelő hatást nem gyakorol. A párbajok és szomorú következményeik nemhogy megapadnának, hanem óráról órára növekedni fognak.

A közvélemény helyes irányban való fejlődésére legjobb hatással lehetnek a magasabb miveltségű osztályok. Ne ámsítsuk mindazonáltal magunkat azzal, hogy a miveltséggel, bármily fokon állnak azok, a közhatalomnak dominálni fognak; mert csakis úgy és annyiban lehetnek az közvélemény utmutatói, a mennyiben az uralkodó eszmékkel homlok-egyenest ellenkezésbe nem lépnek. Férközzék be például e társaságba egy durva, sértő magaviseleti mód, — kívánja meg az, hogy tagjai minden insulstul, becsületvesztést bárány jámborsággal eltűrjenek: és nyomban elvész a nép előtt a miveltségnek az a nyumbusa, melynek fényét a társadalmi élet tisztessége és a férfiuai önértetbe helyezett bizodalom alkotta.

De lássuk uraim, minő álláspontot foglal a párbaj institucziójával szemben a gentleman.

Gentleman előtt a párbaj nem magánügy, hanem a társas élet tisztessége, fentartásának eszköze. Gentlemanok szövetsége tehát nem adhat helyet annak, hogy a felhevült indulatok a párbajt a bosszualás nyílt terének tekintsék; nem adhat helyet, hogy az enyém-tied kérdése felett, vagy más bírói vizsgálat, következésképp bírói ítélet alá tartozó ügyek a párbaj terére vitessenek; nem adhat helyet, hogy véres összeütközéssig fokozódjanak oly surlódások, melyek a társadalmi élet tisztességét annyira nem sértették, hogy egy kis jóakarattal mindkét fél megnyugtatóra kiegyeztetni nem lehetne; és végtére mint a lovagiaság eszméje ellentétét határozottan rosszálja, hogy a nagybok harcoképessége a maga erejét a gyengébbekkel sértőleg éreztesse és fenyegetődző ijesztésével a társaságban dominálni akarjon.

De megkivánja a gentlemanok szövetsége, másfelől minden tagjától, hogy sértésekért kért elégtételt meg ne tagadjon és hol a sértő szándék meg volt, kifogásokkal ne igyekezzék kerülni azt, mivel az emberi méltóság iránti tiszteletből ellenfelének is tartózik.

Megkivánja továbbá, hogy a szövetség tagja és védencei oly méltatlan bántalmazásait, melyeknek illő megzabolozását máshol hiában keresi, (nem tartva az eljárás fenyegető következtetéseitől), személyesen és teljes elhatározással visszautasítja. Megkivánja pedig azt, egyrészt azért, mert szövetségének tekintélye nem tűrheti, hogy tagja legyen az, kinek a gyarasság vádjá, vagy gyarasság felté-

De megkivánja továbbá azért, hogy tagjai magatartása győzze meg a közönséget arról, miszerint a gentleman méltatlan bántalmazások megrovásától sem az uralkodó hatalom büntetései, sem a nyers tömeg vad kitörései el nem rettenthetik.

Mindezeknél fogva a gentleman nem érezheti magát hivatva a párbaj istitutiója felett pálcztát törni; de arra igen, hogy a maga körében a párbajok keletkezését és folyamát a loyális szabályainak határai között tartsa meg, mely feladatának teljesítésével, ha elfogultság nélkül és igazságosan jár el, oly tekintélyt bír magának a közönség előtt kivívni, melynek nyomatéká a párbajok és következtetük lecsillapítására jobb és hatályosabb befolyással lehet, mint milyent akár a bölcseszet okoskodásaitól, akár az állami hatóság legszigorubb intézkedéseitől várhatni.

Megváróm végtére a gentlemantól, hogy testi ereje fentartásáról és fejlődéséről gondoskodni el ne mulassza. Hogy minden gentleman az atletikai club terén kitűnőség legyen, azt senkisé meg kívánhatja; gátolhatják ebben oly foglalatosságai, melyeket nagy hiába volna azért elhanyagolni; de a természet sem nyújtja ajándékait mindenkinek egyformán, és kitűnőségre e részben is csak azok emelkednek, a kiknek a gondviselés nagyobb tehetséget juttatott Ám a mit a gentlemantól el a téren megkivánok az, hogy testi ereje fentartásáról gondoskodjék, nehogy szellemi tehetsége fejlődését testi elgyengülése gátolja, hogy ez által szilárdítsa azt a férfias önbizalmat, mely fenyegető veszélyek iránti bá-

ran szem-száll; hogy az állam védereje szaporításához maga részéről tehetsége szerint hozzá járuljon.

Igen tudom becsülni az atletikai clubok bajnokainak azt az erőfeszítést, azt a kitartását, mely őket a megillető kitüntetésekhez juttatja, főképp azért, mert bajtársaikat hasonló eredmények megközelítésére buzdítják. De még nagyobbra tudom becsülni a club tagjaiban azt az általános törekvést, mely arra mutat hogy a gondviseléstől nekik juttatott denárt, kiki a maga tehetsége szerint értékesíteni kívánja. Mert nem az egyesek kitűnőségében, hanem az összesség ereje fokozatos kifejtésében rejlik a polgári társaság, szintugy, mint az államtársaság existenciájának eredeti biztosítéka.

Az elősoroltak teszik szerintem a gentlemant; azt a gentlemant, kinek társaságát keresem, kinek barátsága által magamat megtisztelve érzem.

Én uraim, önök társaságában otthon érzem magam, mert tudom, hogy gentlemanok között vagyok. Én önöknek irányomban mutatott szíveséget nagyra becsülöm, mert jele, hogy önök engem szintén gentlemannak tekintenek. Mint gentleman tehát gentlemanok között megengedhetem magamnak, sőt (mint e társulat lepkorosabb tagja, kinek egy hosszú élet tapasztalatai, sok alkalmat nyújtottak arra, hogy közéletünk szükségével bővebben megismerkedjem), hivatva is lehetek önöket egy nagy, nemes, hazafias feladatban való közreműködésre felszólítani, t. i. arra, hogy igyekezzünk hazánkban, nemzetiségünkben fentartani, gyarapítani mind ama rona-

sokat, melyek a valódi gentlemant teszik. Nemzeti életünkben megmérhetetlen fontosságú feladat ez, melynek hordereje nálunk nemcsak arra való, hogy a társas élet göröngyeit simítsa, hanem egyszersmind nemzetiségünk politikai existenciája körül forgó életkérdés.

A politikai élet terén szereplő nemzetek számb. vételével csakhamar rájöhettünk, hogy közöttük a magyar nemzet kis csoportot alkot, melynek hazájában más nemzetiségek is nem csekély számban telepedtek le, mely nagy hatalmasságoktól körülvéve, közöttük oly vérokonokra nem talál, kinek el rokonságnál fogva, szövetségére számíthatna. De ez ne aggasszon. Ne mulasszuk el a hazánkban honosult más nemzetiségek bizodal-mát megnyerni, igyekezzünk azon szomszédainknál, kikkel közelebbi érintkezésben vagyunk, rokonszenvet ígjerjesztani, és akkor a nemzeti erőt támogató szövetségesek nélkül bizonyynyal nem maradunk.

Századok eltelték és a magyar nemzet, politikai életében a maga tekintélyét nyomtasztó viszonyok között is képes volt fentartani, s erős a hitem, hogy a századok eltelnek és ezen tekintélyét bírja fenntartani ha világszerte, hol a magyarnak hire van, el lesz ismerve, hogy a magyar nemzet gentleman nemzeti.

Oda hatni hogy nemzetünk e jó hírét a mivelt világban fentartsa és továbbra is kiérdemelje: nagy, nemes és hazafias törekvés, mely minden kebelében fejlődő értől megkivánhatja, hogy közreműködésével segítse.

Nem lehet tagadni, hogy törvényhozá-

magánindítvány visszavonhatóságának korlátozását javasolta, de nem talált többségre.

A család fogalom-meghatározásánál Visontai Soma dr. a Schedius-féle javaslat meghatározását kívánta elfogadni míg a közgyűlés ragaszkodott a kamara választmányának szövegéhez. Dr. Sch w a r z Gusztáv a tervezetet visszaküldetni hajlítja a választmányhoz, hogy az a büntető törvénynek a bukásról szóló szakaszait a csődtörvényre igyekezzék összehangzásba hozni. Visontai Soma dr., Gruber Lajos dr. és Bleyer Soma dr. felszólalásai alapján a halasztási indítványt mellőzték. bár a felszólalás érdemét általában helyeselték.

Van a Schedius-féle javaslatnak egy szerencsétlenül szövegeztet új szakasza, amely a hatóságoknál való „befolyással való jogtalan kérdésként kívánja sújtani.

Gergő Izor dr. némiai szövegmodosítással a szakaszt fentarthatónak mondotta azonban Nagy Dező dr. éleshangú bírálatát után a gyűlés az új szakaszt a választmány javaslatával megegyezően teljesen elvetette.

A gyűlést szerdán délután 5 órakor folytatták.

Levél.

S. Szentgyörgy nov. 7.

Városunk szinpadá és színházi nézőtérre alakított tágas táncterme — régóta nem ért már olyan zajos napokat, mint az Ivánfi Jenő vendéjátékai alkalmával — most. E vendéjátékok három estétig bebizonyult, hogy Ivánfi nemcsak Kolozsvár, de az egész Erdélyrészt közönségének kedvelt színésze. Már előzőleg is olyan nagy mértékű érdeklődés mutatkozott e vendéjátékok iránt, hogy Ivánfi első fellépéséhez a „Becsület”-ben alig lehetett jegyet kapni. — S a természet egészen megtöltötte lelkes közönség legalább huszonötzör hívta lámpák elé a vendéget valóságos tomboló tapaviharral. — A „Becsület” előadásának hatása olyan nagy volt, hogy másnap „Romeó és Júlia”-ban ember ember hátán állt a nézőtérben, habár a legnagyobb érdeklődéssel mindenki Ibsen drámáját — a „Kisérteket”-et várta Ivánfinak híres Oswald-alkításával.

De a közönség nem csak a színházban, de magánkörökben is méltó kifejezést adott a vendégművészt iránt érzett szeretetének, lelkesedésének. A többiek között dr. Kelemen tiszti főügyésznel díszes ebéd volt Ivánfi tiszteletére, a ki itt időzése alatt dr. Pálffy Árpád általános kedvelt orvos házában vendége.

Most, mikor a sorokat írjuk, a s.-sz.-györgyi közönség és a színházulat igazgatója egy negyedik vendéjátékra is felkérte a művészt, a ki táviratilag kérte a kolozsvári nemzeti színház igazgatóját szabadságidejének meghosszabbítására.

r. l.

Természettudományi szakülés.

Kolozsvárt nov. 10.

Az Erdélyi Múzeumegylet Orvos-természettudományi szakosztályának f. évi november hó 6-án az egyetem fizikai intézetében tartott természettudományi szakülésén.

1. Dr. Koch Antal „Jelentés a múlt nyáron Erdélyben végzett földtani kutatások” címen előadja azon érdekes megfigyeléseit, melyeket a nyáron az erdélyi harmadkori üledékekre vonatkozólag tett. Részletesebben ismertette Bethlen és Cibiles közti vidék üledékeinek stratigraphiai és Bethlen környékének tektonikai viszonyait. Kutatásunk és kormányunk, népe érdekeit atyai szívvel felkaroló jó királyunk vezérlete alatt, nemzeti életünk fejlődése körül buzgalommal nem működnek; de szabad intézmények közt ellenszenvet gerjesztő tutorság az, ha a maga intézkedéseiben a közönség támogatására és közreműködésére nem számít.

Demokratikus elemeink szavazat többségét több vidéken a nyers tömeg adja, s midőn ez a körülmény oly befolyásoknak ad helyet, melyek között az önzés a nép jogait érdekeiben aknázhata ki: nem állanak ma nálunk a demokratikus elemek ott, hogy állami életünk existenciájára feltételeinek biztos támaszát alkothassák.

A miveltebb osztályok feladata marad tehát, a közélet politikai önállóságát, lankasztó hiányokat azzal pótolni, hogy a különböző pressziók és cselszövények hatásait ellensúlyozva, a közélet mozgalmainak helyes irányt és a higgadt megfontoltság eredményeinek nyomait adjon. Ily osztályok egybeállítását nem bízom a polcon álló hatalomra, sem a pártoskodás küzdelmeinek eredményére, mert egyik úgy mint a másik egy tulnyomó erő kifolyása, s mint olyan, általános bizalomra nem számíthat. Ellenben egy szabadon szervezkedő társaság, mely a politikai életben senkivel sem teszi magát ellentétbe, tiszta jellemével és helyes felfogásával a közéletben oly tekintélyre tehet szert, hogy irányában senki sem fog bizalmatlansággal lenni.

Athletikai Clubunk szövetsége abban a szerencsés helyzetben van, hogy közéletünkben ily tekintélyt bír, hogy a közéletben

sai alapján meggyőződött, hogy azok a rétegek, melyeket a bécsi geológus kazénokori üledékeknek tartottak és a kárpáti-homokok vék felső csoportjába soroztak, voltaképpen nem egyebek, mint mezőségi rétegek, melyek a felső mediterránhoz tartoznak. Bethlen környékén észlelhető synclinalis völgyalakítások keletkezését a sötétmész jelenlétével hozván kapcsolatban kimutatta, hogy a sötétmész kitürodása volt oka a felette lévő rétegek gyűrődésének. A synclinalis völgy a sötétmész által felemelt és megrepesztett rétegen keletkezett. Bethlen szemben lévő Nagyhegy (Verfu-máre) éppen megfordítva réteg-hullám-völgyön emelkedik a meredek partfal igen tulságos példát nyújt a légbe-liek elmozlato hatásának. Főlemliti holló-mezői hegy rétegeiben észlelhető azon saját-ságos jelenséget, hogy ott t. i. bizonyos rétegekben a homokkő közt nagy kavics-tömbök láthatók betelepülve. E tömbök jelen-léte a homok közt, azt a meggyőződést ér-leli meg a szemlélőben, hogy azok csak a jég-hátán kerültek azon vizekbe, melyek-ben a homokkő rakódott le csendesen. Vé-gül néhány közetdarabot és Orosz Endre ta-nítójelölt által Kolozsvár környékén és a Tordaihasadék mészkörébe gyűjtött körül-teket mutatott be.

2. Dr. Apáthy István „Az izom-rostok összehúzóköny és az idegrostok veze-tőelmeiről” — legújabb vizsgálatairól szóló jele-tését, készítmények bemutatásával ismer-tette. Előadásának sikerült új szövegtani mód-szeiek segítségével oly mikroszkopi készítmé-nyeket állítani elő, melyek ugyancsak kéz-vel folytatolag bebizonyítják, hogy sem a sima izomrostokban, sem az idegzetekben nem azok az anatómiai alkatrészek az össze-húzóköny, illetőleg vezető végrostok primitív-fibrillumok, a miket eddig azoknak tartot-tak, a voltaképi végrostok kikerülték a bu-várok figyelmét sők a végrostok helyett a végrostközötti (interfibrillaris) állomány nyuj-totta optikai benyomást félre-magyarázván, az azok közötti hosszanti részeket tekintették a praeformált specifikusan működő alkotór-szeknek. A dolog tehát eddig mondatni, a feje tetején állott. Előadó fejtegeti azután a tévedés okait és szentesíti; végtül pedig leírja az eljárásokat melyek szerint a sima izomrostoknak valódi és idegrostoknak való-di szerkezetét feltűntető készítmények nyer-hetők. Az előadást a mikroszkopi készítmé-nyek fentartása követte.

3. Dr. Farkas Gyula bemutatja dr. Szokol Pálnak egy mennyiségtani dolgozatát, melyet — azon esetben, ha a szerző folyta-tolagosan bevégez — az értesítőben való ki-nyomtatásra ajánl.

Azután ismerteti „irányzatlan többzör-s elektromosságrol” szóló dolgozatát. A ko-lozsvári chemiai és fizikai intézetekben tett kísérletekről úgy látszik, hogy a Ruhm-korff-féle inductortól származó szabad elek-tromosság influál hatása az elektromosság természetéhez képest való, vagy távolságok-ban a távolság harmadik hatványának fordí-tóttjával arányos és a távolsági rector irá-nyától független. Értekező vizsgálja, hogy mily electromos állapot potentialisa felel meg ennek a hatásnak. A megfelelő legálta-lánosabb állapot jellemzése után az ily leg-egyszerűbb állapotot határozza meg. Ezt hál-elektromos pont szolgáltatja, a melyek közül hat egy szabályos oktaéder hat csucspontjáb-an és egy centrumában van; a csucspontok electromos quanturai egyenlők egymással, a centrumé pedig ellentétesen egyenlő a csuc-spontok összegével. Végtelen kis tengelyű oktaéder három négyszeresen electromos pont-ból, azaz: három kétszeres momentumból ösz-szetett electromos elemet képez. Egy másik igen egyszerű megfelelő electromos elemet öt electromos pont tesz össze, a melyek köz-ül négy egy szabályos tetraéder négy csuc-s-pontjában van egyenlő electromos quantum-

kül mondatom, hogy ebben a tekintetben az első lépésnél már jóval tovább haladtott.

Ebből a szempontból kiindulva, enged-tem magamnak hattyu dalom búcsúszá-vaiban önök előtt kiemelni azt, mi a tár-sadalomban Clubunk tekintélyét fenntartja, és figyelmükbe ajánlani azt az utat, melyen haladva, tekintélyével hazánk és nemzetünk-nek nagy szolgálatot tehet.

Távol állok attól, hogy önöket a szá-vaimmal a politikai élet mezejére kívánjam vezetni. Nagy hiba volna annak küzdelmeit a társadalmi életünk érintkezési közé át-plántálni, mert ha az első érleli a politikai fejlődést, az utóbbi surlódásai felemezstik a nemzeti erőt. A mit én kívánok, nem egyéb, mint nemzeti életünk tekintélyének fentar-tása, mit csakis nemzeti erőnk egyesítésével lehet eszközölni. És a mig emeát fentartani, amazt szilárdítani bírjuk, addig hazám, nem-zetem jövője felett kételkedni nem tudok.

Azt a szívességet, melylyel, önökigye-kezetemet elismerték, tanácsaimat figyelembe venni, támogatni, fogadtatásaimat pótolni mindenben készek voltak, soha sem tudom elfelejteni. Fogadják ezért forró köszönetem és engedélyem annak a kéresemnek is helyet, hogy jó emlékünkből eszentul is tart-sák meg azt, ki önök társaságában kedvét lelte; kinek öröme volt, ha tehetsége szerint a fiatal erők fejlődését elősegíthette; kinek búszkesége volt és lesz, ha a Kolozsvári Athletikai Club melynek elnöki székét több évtől elfoglalni szerencsém van, virágozni fog s tagjai mindenütt és mindenkor, mint a valódi gondoskodó klub, mindenfelől

mal, az ötödik pebig a tetraéder centrumá-ban ellentétesen annyi electromos quantum-mal, mint összesen a többi négyé.

Báró Jósika Lajos.

Tegnap sok jellemző dolgot nem mond-tunk el s ma is sokat hallgatunk el az el-hunyt öreg főúr életéből és nemes szívről. Köt-tek ellenének az érdekesebb dolgok egybe foglalására.

Az 1887. kolozsvári királylátogatás al-kalmával br. Jósika Lajos vezette a bande-riumot, a mely erdélyi főurakból állott. A kik látták, azok emlékezni fognak, ez a ban-derium olyan szép volt, hogy ahhoz hason-lót még ő felségének sem volt alkalmá látni.

Az alkodó megállt a Bánffy palota előtt, leszállt kocsijáról és huzamos ideig gyönyörködött az impozáns látványt nyújtó társaságban, mely Erdély legkiválóbb leventéiből állott.

A banderium ez alatt diszfelyvonulást csinált és sorakozott szemben a palotával. Ő Felsége elébe ment a lován ülő Jósika bárónak, kezét szorított vele s nyájasan tuda-kozódott hogylétéről. Egy ott levő ur meg-jegyezte, hogy ily kitüntetés sem ért még alatt valót, hogy gyalog járuljon elibe a ko-ronás fő s ő loháról fogjon vele kezét s beszélgesse.

Az athlétáknak nem csak elnökük volt, hanem apjuk is. Hire ment annak a szere-tetnek, a melylyel a fiatalság Jósika báró iránt viseltetik az egész országban. Midőn egy-egy ifjú sportsmann a királyhágon tul-ról Kolozsvárra jött, kérve-kérte a kolozsvári athlétákat, adjanak alkalmat, hogy ő exellen-tiáját színről-színre láthassák. A nyári idő-ben bucujárárhely volt Szamosfalva. Csak-nem minden héten vonult ki, hol gyalog, hol kerékpáron vendégekkel egy-egy csoport. Az öreg főúrnak láthatólag rendkívül jól esett a szeretetnek és a meleg ragaszkodás-nak ez a közvetlen nyilvánulása. Örömmel fogadta a társaságokat és hosszú sétákat tett velük Szamosfalva határában. Nem egyszer a vidéki birtokosok meglasztották kocsijokat, hogy tovább szemlélhessék, a midőn az öreg ur egy-egy csoport fiatalság által körülvéve az országuton sétált.

Br. Jósika Lajos egész a legutóbbi na-pokig mindig edzette testét. Lovagolt, vi-volt és különösen sokat gyalogolt. Szamos-falváról, mikor csak tehetett, a nyáron is vagy lónaton, vagy gyalog jött be.

Gyaloglása közben mindig számított; hány perc alatt tesz meg egy kilométert. Az 1889. leesés sok időre megrongálta. A mint jobban volt, folytonosan tranzirozta magát a gyaloglásban. Közvetben 16. 15. később 10-12. perc alatt tett meg 1 kilométert a 6 km. kolozsvár—szamosfalvi úton. E sorok íróját még a f. é. nyáron is többször kereste fel iro-dájában kimelegedve. S midőn megjegyeztem „Nagyemlékságotat kifárasztotta a lépcső”, „oh dehogya a lépcső; feléle, gyalog jöttem be hazulról; egy kilót 12 perc alatt tettem meg.”

Modorában nem volt leereszkedő, hanem több volt ennél; közvetlen volt azokkal szemben, a kikkel érintkezett. Meghiit s ba-szóságos volt mindig. Egyetli ügyekben nem várta a szóbeli vagy írásbeli jelentéseket, hanem felkeresett személyesen, hogy valamely ügyben magának tájékozást szerezzen vagy pedig egy s más újabb eszméjének gyakorlati kivitelére utasítást adjon.

Az athléták sokáig sport ünnepelyein mindig jelen volt. Sokszor kísérté a gyalog-

versenyzőket kocsiival. Sajnálkozott azon, hogy ő már nem fiatal; rendkívül kedvelte a kerékpár sportot és dicsérte a kerékpáro-sokat a jobb eredményekért. A kolozsvári sport ünnepélyen még a m. évben is ő nyújtotta át szép beszéd kíséretében Gölner Béla baj-noknak a nagy bajnoki serleget.

Mikor az athletikai Club arany érem-mel tüntette ki a testi nevelés és a testedző sport terén elért kiváló eredményekért, rend-kívül meg volt hatva. Elérkezényűlve kö-szönte meg. Többször hangsúlyozta, hogy azért esik ez szívének kiváló képen jól, mert az a legőszintébb elismerés, a legbensőbb szeretet, melyet a fiatalság nyújt s mely a fiatalság vonalmából keletkezik.

A kolozsvári Athletikai-Club igazgató választmánya d. e. 11 órakor Kö-vári Mihály alelnök vezetésével rendkívüli gyűlést tartott. A népes gyűlés szomorúan tárgyalta szeretett elnökük elhunytát. Egy-hangúlag elhatározták, hogy az elhunyt emléke jegyzőkönyvileg örökítetik meg, a ravatalra koszorút helyeznek a temetésen a club testületileg veaz részt, s a családhoz részvétiratot intéznek. A koszorú letételére bizottság alakították. Kövári Mihály alelnök vezetésével Girsik János min. osztálytaná-csos, Hécey Lajos erdőfelügyelő, Illing Sán-gor id. titkár, Kuszko István és Gidró Ger-gely tagokból alakított bizottság délelőtt fél tizenkét órakor vitte fel a club koszoruját. A ravatal előtt az elhunyt fia: br. Jósika Gábor a club versenybizottságának elnöke fogadta a küldöttséget. Kövári Mihály a meg-indulástól elfogult hangon fejezte ki a club tagok mély fájdalomát a gyászaset fölött, mely-nek jeleül helyezik a ravatalra a koszorút Jósika Gábor báró szótlanul fogott kezét a küldöttség tagjaival, köny hult mindeniknek a szeméből, a mi minden szónál jobban el-árulta: mit veszítettek s a veséteség felett érzett fájdalom mily mély.

A város háján, a tűzoltó laktanyán, melynek alapítója volt s több más közép-ületen gyászlobogó leng. A halottas háznál a bejáróknál a temetési alkalmazzott-k mellett díszbe öltözött városi rendőrök is teljesítik a díszőrségi tiszteket. A felállított ravatalt tegnap már ismertettük. Díszőrnövények, koszorúk nagy száma veszi körül a ravatalt. Az elhunyt lá-bainál lelkész térdepel és imádkozik. A temetési alkalmazzottak karján a br. Jósika család cimere foglaltatik.

A temetés.

Kolozsvár városra rég nem látott olyan impozáns szép temetést, milyen volt a br. Jó-sika Lajosé, ma d. u. 4. kor. A halottra a felső borítékát a koporsónak délután fél 3 órakor tették fel. Erre körül vették a ravatalt a környező család tagok, kiknek rendkívül fájdalmasan esett a végleges megválás szere-tettáktól.

A ravatalra helyezett koszorúk szala-g-járól leolvastuk a következő neveket:

Gróf Mikes Miklós, gróf Esterházy Kál-mán, br. Wesselényi Róza, gr. Teleki Sá-muel, Szamosfalva községe, Bölyny József, Kolozsvári Athletikai Club, Mikes Árpád és családja, Kolozsvári Casinó, Géza és Körne-lie. Katholikus Státus, Kolozsmegeye tisztika-ra, Jankó, Paula, Ágnes, br. Bornemisza Ró-zalie és Tivadar, gr. Nemes János, br. Jó-sika Josefín, br. Jósika Samu, br. Jósika Irén, Józsi, Liza, gr. Teleki Károly és Do-mokos, ifj. Zeyk Józsefné, Mondbach Sándor és neje.

A temetésen ott láttuk:

Br. Sztankovits, Say vezérőrnagy, Gal-góczy altábornagy, Hild altábornagy és az összes erdélyi arisztokracia az egyetem a közép iskolák tanári kara. — közös hadse-

olyan ember módorával, a ki tudja, hogy kellemes hírt közöl. Örömmel gondolt arra, hogy ennek a kedves bánatos arczuleálynak az ő leánya barátjának és mindnyájuk kedvencének, biztosítva lesz a jövője, s ez által a nevelőnői nyomorúságos élettől meg lesz mentve.

Nem mondhatja, hogy örül, de bi-zonyosan érzi — gondolja magában, a mint lová egy oldal pillantást vet a halvány arczra. Azt hiszem, hogy meguntta a tanítást. Kemény dolog, hogy egy ilyen szép leány maga keresse meg a kényerét.

De a Nesbitt ur feltevése nem közeli-tik meg a valót. Mert Róza a helyett, hogy szerencsét kívánna magának, vagy jobb kilátást felett örülne, irtozattal retten vissza a halott adományától Legyen az sok vagy kevés, érzi, hogy egyaránt nyomasztó történik fogja azt találni.

Az utóbbi időben annyi keserűség-gel és haraggal gondolt Dacre Maudra, s e miatt oly éles lelki furdalást érzett, hogy a-mint Lindsaynak mondá „nem tudná el-viselni, hogy a Maud halála hasznára vál-jék”. —

E tárgy felett gondolkodik, midőn Nes-bitt ur megtöri a csendet, s a Dacre Henry nevét említve, ismét lekötö a figyelmét. Ed-dig a Maud férjének a neve csak melléke-sen volt említve, s a leány azon tűnődött, ha vajjon Nesbitt urnak a hallgatása vélet-lenség e, vagy valami összetűtkösésk volt Henryvel, azonban ez az aggodalma csakha-mar megszűnt.

Nem tehetek róla, de nagyon sajnálom Dacre vesztését borzasztón a szívére vette — mondá félig magyarázó hangon — egy olyan férfi hangján, aki előre rossz neven veszi, hogy ötét szentimentális gyalogsággal vádolják.

reg, a honvédség, osendőrség, Paly e-redes vezetése alatt a főuri kasznál ma-jai teljes számban testületileg jelenték meg Vég és Inozdi ezredesekkel éltekük 48-as tiszt; a vármegye Béli Ákos gr. Gyarmathy Zsigmondal teljes számban; a kir. tábla tagjai eltkun Berceley József kir. tszvék Br. Szentkrisztí vezetésével. Ott láttuk Hajós miniszteri tanácsost, a le-jegyzői ügyvédi kamara, a r. k. gymnasium és az összes elemi tanintézetek vezetőit, a vábbá Ferencz József unitárius püspököt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 10.

— Az erdélyrészi kárpát-egye-sület f. hó 14-én d. u. 4 órakor a vá-rházán alakítja meg Kolozsvár városi és vidéki osztályát. Ez alakuló gyűlésre az egyesület helyi és vidéki tagjait tisztelettel hí-vjuk. Kolozsvárt 1891 november hó 14-én gr. Feilitsch Arthur alelnök, Radnóti De-sz. titkár.

— Kun Géza gróf, az Erdélyi Társaság* elnöke Kerekes Abel min. tanulmányát, melyet a Társaság szépművelésén olvasott fel, az Irod. Társaság jú-nián lenyomatban is közre bocsátotta. A lapra terjedő, színes borítékkal ellátott mű-nos fűzet az Ajtai K. Albert nyomdájából ki-rult ki és 30 krnak Csernatonai Gyula társ-hoz való előleges beklüldése mellett vidékre megrendelhető. Azt hisszük, hogy nem szerző, sem a cél nem szorul bővebb meg-gatásra.

— Adakozás. A nemz. színház te-mélyzetének segélyegylete javára ujabbon ki-koztak: A kolozsvári jótékony egyesület 10 frt: Tóth József, alap. pénztárnok 7 frt: 10 frankos arany 31 frt. 50 kr. Lehman J. könyvkereskedő 5 frt. A nemeselekt adom-nyozóknak a segélyegyleti bizottság hála-köszönetét nyújtánja.

— Meghívó a kolozsvári tud. egyetemen folyó hó 11-én szerdán d. u. 5 órakor II. rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyrend: 1. Főtitkár előterjesztése. 2. Az alapszabály módosítása iránt beadott javaslat. 3. Csor és Matiné ügyei. 4. Ügyrendtartási szabályok. 5. Indítványok és Interpellációk. Kolozsvár 1891. nov. 9. Demeter István e. i. elnök, min János, e. i. főtitkár.

— Meghívó. Az egyetemi kör me-oztályainak megalakítása céljából fölké-az) a matematika-természettudományi h-oz tartozó tagokat f. hó 12-én d. u. 5 ó-ra kor b) a bölcsészeti-nyelvi és történeti-mányi karhoz tartozókat f. hó 13-án d. u. 5 ó-ra kor c) a jog- és államtudományi kar tag-zatkozókat f. hó 14-én d. u. 5 órakor, d) orvosi karhoz tartozókat f. hó 16-án d. u. 5 órakor. Az egyetemi kör helyiségében min-nagyon számában megjelenni. Réti Gy. e. i. I. alelnök. Török Andor e. i. titkár.

— Városi közgyűlés. Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága évi nov. hó 11-én (szerdán) és estelegi ta-tatásul a rá következő köznapokon min-kor délután 3 órakor a városház nagytér-ben rendes közgyűlést tart. Tárgyrend: 1. Belügyminiszteri leiratok: a) Ócsa és toli kir. Felségének Csehországból való re-ncsés visszatérése alkalmából az ő Felse-hé intézett átvdvölz felirátát nyilvánl-közönetelt tárgybán; b) a mérnöki biz-szervezéséről alkotott szabályrendelet mó-tása tárgybán. 2. Az 1892. évi városi ki-ségvetési előirányzat szabályozásáról egy-ütt. 3. Tanácsi előterjesztések: a) a vá-rozai közhelyek értékesítése b) a Lósz-tér szabályozása; c) a Bethlen-utcai 10

ezt a házasságot, s köztünk legyen min-nem hiszem, hogy boldog házasság lett ne de inkább volt a Maud hibája mint a fér-én szentül hiszem, hogy ez a szegény-igyekezett a kötelességet teljesíteni, de Maud halála óta — még azok is kik haj-dók voltak szabadsága és gazdasága fe-szerencsét kívánni, elismerik, hogy ha csak romja annak ami egykor volt.

Róza nem válaszol, lesütött szemé-ül mint ha aludna.

Nesbitt ur azt gondolja, hogy a s nem szól többé hozzá míg a Sloombi-lomásra nem érnek.

— Megérkezünk — káltja ekkor, áll kinéz az ablakon, s azt teszi hozzá, reménylem, hogy elküldték a kocsi-t, igen, itt van Rikhard — és — és — a Dacre, magát nem láttam.

Róza visszahuzodik a kocsiába, de le-bítt urnak a türelmetlen „szájon ki-éves felszólítás rögtön magához hozza. Előg-az elibe nyújtott kezét, s a Dacre Henry-változott dult arczából néz.

Elváltott. — Már a menyegző je-ján is annak találta, de most olyan mint ha legalább is husz esztendő múlt el azóta. Az arcz vonások fájdalmasan el-lettek, a mélyen beesett sötét szemek ha-san égtek, s a mint az állomás lámpáján fénye egy pillanatra megvilágítja, ezét el-lakat lát a haja között.

Egymás kezét érintették, de egy se-m váltottak, és Rózára, de találta min-kettőre könnyebbülés volt, midőn Hen-gy gyorsan Nesbitt urhoz fordul, s jelenléte-állomásra sietve megmagyarázza.

— Ezzel a vonattal jöttem — mond Londonból. — Oh nem! — Csak Bre-tából, — mondja.

(Folyt. köv.)

Keserű pohár

ANGOL REGÉNY.

A DÓRA szerzőjéről.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

VI.

(Folytatás)

(10)

De a valóságos, és igen rut tény az, hogy szegény Maud, mint annyi más valami ilyenféle borzasztó szerrel való élésnek lett az áldozata. Róza, soha se tegye azt. — Tűnjön el inkább bár minő fájdalmat, mint-hogy azt tegye.

A Squire viruló arczra egészen elhal-ványult; hangja erőyes és komoly. Róza megrázkodik e mint hallgatja; — s néhány könnyeseper leg a két hideg orczáján.

— Jó, jó, mi a lehető legjobban iga-zítottuk el a rossz dolgot — folytatá Nes-bitt ur élénkebb hangon.

Szegény Maudnak ezt a kis gyengesé-gét nem engedték kiszivárogni és a hirla-pokba jutni; s a mostani időben ez több mint a mit igen sokan el tudnak érni. Ek-kor, hirtelen megváltoztatta a tárgyat — folytatá. Róza, maga nem jött ide nagyon korán, mert a temetés holnapután lesz, s természetesen, hogy azután a végrendeletet rö-g-tön fel fogják olvasni.

— Miért tartják szükségesnek, hogy én ott legyek?

— Miért? — E kérdés együgyűsége felett Nesbitt ur felemelt a szűrke szemöl-dőkeit. Mert maga is örökös, és ez helyes, és ugy van, a hogy kell lenni. Azt nem tudom megmondani, hogy mennyit örököl; de midőn Maud a végrendeletet rögtön az es-eküvéje után aláírta, azt mondta nekem, hogy gondoskodott magáról.

Nesbitt ur mostan vidáman beszél, egy

olyan ember módorával, a ki tudja, hogy kellemes hírt közöl. Örömmel gondolt arra, hogy ennek a kedves bánatos arczuleálynak az ő leánya barátjának és mindnyájuk kedvencének, biztosítva lesz a jövője, s ez által a nevelőnői nyomorúságos élettől meg lesz mentve.

Nem mondhatja, hogy örül, de bi-zonyosan érzi — gondolja magában, a mint lová egy oldal pillantást vet a halvány arczra. Azt hiszem, hogy meguntta a tanítást. Kemény dolog, hogy egy ilyen szép leány maga keresse meg a kényerét.

De a Nesbitt ur feltevése nem közeli-tik meg a valót. Mert Róza a helyett, hogy szerencsét kívánna magának, vagy jobb kilátást felett örülne, irtozattal retten vissza a halott adományától Legyen az sok vagy kevés, érzi, hogy egyaránt nyomasztó történik fogja azt találni.

Az utóbbi időben annyi keserűség-gel és haraggal gondolt Dacre Maudra, s e miatt oly éles lelki furdalást érzett, hogy a-mint Lindsaynak mondá „nem tudná el-viselni, hogy a Maud halála hasznára vál-jék”. —

E tárgy felett gondolkodik, midőn Nes-bitt ur megtöri a csendet, s a Dacre Henry nevét említve, ismét lekötö a figyelmét. Ed-dig a Maud férjének a neve csak melléke-sen volt említve, s a leány azon tűnődött, ha vajjon Nesbitt urnak a hallgatása vélet-lenség e, vagy valami összetűtkösésk volt Henryvel, azonban ez az aggodalma csakha-mar megszűnt.

Nem tehetek róla, de nagyon sajnálom Dacre vesztését borzasztón a szívére vette — mondá félig magyarázó hangon — egy olyan férfi hangján, aki előre rossz neven veszi, hogy ötét szentimentális gyalogsággal vádolják.

Nesbitt ur mostan vidáman beszél, egy

olyan ember módorával, a ki tudja, hogy kellemes hírt közöl. Örömmel gondolt arra, hogy ennek a kedves bánatos arczuleálynak az ő leánya barátjának és mindnyájuk kedvencének, biztosítva lesz a jövője, s ez által a nevelőnői nyomorúságos élettől meg lesz mentve.

Nem mondhatja, hogy örül, de bi-zonyosan érzi — gondolja magában, a mint lová egy oldal pillantást vet a halvány arczra. Azt hiszem, hogy meguntta a tanítást. Kemény dolog, hogy egy ilyen szép leány maga keresse meg a kényerét.

H i r d e t é s e k.

Magyar királyi államvasutak. — Üzletvezetőség Kolozsvártt.

31.188. szám.

1014. (1-2)

Pályázati hirdetmény épületfák szállítására.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének vonalain az 1892. évben az alant kitüntetett pályafenntartási faanyagok szükségletnek, azoknak szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A szükséges, de a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető mennyiségek a következők:

296 köbméter faragott puhafa,	
25 " puha szálfá,	
18 " szélmeteszetlen deszka,	
150 " szélmeteszetlen pallódeszka.	

A pontos méretek a részletjegyzékben vannak kitüntetve, mely részletjegyzék az 1. alatt említett hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál ingyen kaphatók.

A részletjegyzék egyszerűsége miatt „ajánlati mintának” használandó. Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a tényleg megrendelés alá kerülő köbméter összmennyiségéből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb hosszúság, szélesség és vastagság, illetve átmérő határain belül az 1892. év folyamán még további 30%-ot ugyanazon ajánlati árak és feltételek mellett megrendelhesse; miből folyólag a nyertes szállítók megfelelő fakészletet kötelesek tartani.

Az ajánlati árak az ajánlati mintán kitüntetett egységárak szerint számban és szóban teendők ki.

A puha faragott fáknál az árak a méretjegyzékben előírt csoportok szerint teendők; megjegyeztetvén, miszerint nem ily módon tett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Az ajánlat az egész szükségletre, vagy annak bármily rész-mennyiségére szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve, ezen külszímmel:

„Ajánlat épületfák szállítására — 31.188. számhoz”

1891. évi Deczember hó 10-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban **1891. évi Deczember hó 9-ének déli 12 órájáig** a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtő pénztárába (Kolozsvártt, Tencsintér és külmagyar-utca sarkán E. M. K. E. épület) letendő.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő, az arról nyert letéti elismervény azonban nem csatolandó az ajánlatához.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig, vagy táviratilag tételnek, vagy melyekben vakarások fordulnak elő, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétel, figyelembe nem fognak vétetni.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlók közt, tekintet nélkül az arra, szabadon választhasson; továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesse az esetben, ha részmenyiség elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem zárattott és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányú intézkedést tehesse.

Kolozsvár, 1891. évi november hóban.

Az üzletvezetőség.

HIRDETMEYNY.

Gyergyó-Ditró rom. kath. egyházközség tanácsa közhírré teszi, hogy Csikmegye törvényhatósági bizottságának folyó évi augusztus hó 29-én megadott 1832—1891. bgy. számú engedélye folytán a (Csikmegye) Gy.-Ditró község határára fekvő **Tinova őserdőből** templomépítési célra kizakított **944-58** katasztrális hold erdőterület kereskedelmi fenyőfáit

folyó 1891. év Deczember hó 17-én d. e. 10 órakor

Ditró község hivatalos házában árverezés alá bocsájtja a legtöbbet ígérőnek eladja.

Kikiáltási ár a fa köbmétere után **2 frt 30 kr.**, azaz két forint harmincz krajczár o. m. é.

Az árverezés zárt ajánló levelek útján — a szóbeli árverezés kizárásával — eszközöltetik.

Felhívjuk az árverezni szándékozókat, hogy bánatpénz fejében **5000 frt készpénzt csatolva, zárt ajánló leveleket 1891. év Deczember hó 17-ike délelőtti 10 óráig** alattírt plebános és tanácselnökhöz adják be, annál is inkább, mert a később érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Az árverezés részletes feltételei és a m. kir. erdőrendezési által már kimért erdőtáblák szakszertű rajzai a plebánia irodájában érdeklődők által betekintheők.

Az árverezési feltételeket kívánatra egyeseknek is megküldött alattírt elnökség.

Gyergyó-Ditró, 1891. évi október hó 26-án.

Az egyháztanács nevében:

Takó János, plebános, egyház tanácselnök. 1011. (1-2) **Köllő János,** egyháztanács jegyző.

Női öltönyökből nagy raktár.

FINOM DIVAT-ÜZLET Főter, Gr. Teleki-ház, KOLOZSVÁRTT.

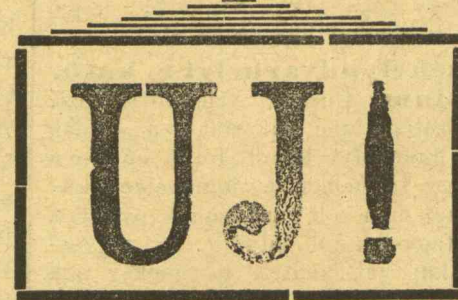
Engedve a többfelől hangoztatott azon óhajtatást, hogy üzletemet tovább folytassam, van szerencsém a n. é. közönségnek jelenteni, hogy elhatároztam —

hatósági engedély mellett, egy merőben

UJ DIVATÜZLETET

nyitni

és pedig régi helyiségemben, előbbi szolid elvem szerint, szabott ár mellett.

Uj üzletem

a kor igényeinek megfelelőleg lett berendezve, úgy hogy a főváros hason üzleteivel egy

UJDONSÁG,

mint

OLCSÓ ÁRAK

valamint szolid kiszolgálás tekintetében is a versenyt kiálja.

Francia mosó barchentek, flanelok, vászon, Chifon, asztalneműek és nagykendőkből

NAGY RAKTÁR.

946. (8-x)

Hogy divat-üzletem

teljes legyen, finom kész női öltönyökkel is elláttam, valamint megrendelésre női ruhák készítését a legutolsó divat szerint elvállalom, s ennek vezetésével előnyösen ismert, volt kereskedő **MERZA GERŐ** urat nyertem meg, ki e szakmába tökéletes jártassággal bír.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök; ruha-megrendelésnél egy jól álló derék és alj előmérete beküldése elégséges.

Az eddig irányomban tanúsított szíves pártfogást új vállalatomhoz továbbra is kérem.

Kiváló tisztelettel

Gámentzy János.

Eddig fölülmulhatatlan!

MAAGER VILMOS-féle

valódi tisztított

Dorsmájolaj

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a **gyári raktárban Bécsben, III. S., Heumarkt 3.,** valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Kolozsvártt kapható: **Wolff J., Székely Miklós, Dr. Ember B., Pálóczy Lajos** gyógyszerész uraknál; — továbbá **Gergely Ferencz és Misselbacher J. B.** kereskedő uraknál.

937. (6-18)

Női-, Leányka téli felsők

potom áron eladatnak

MESKÓ L.

Kolozsvártt, főter 19. szám.

MEGÉRKEZTEK:

Ruhaszövetek, francia Parchettek, Cassánok, Vászna, Tepichek, Ágy és asztalterítők, hárász capischonok, Nagykendők.

Tricot női Blusok, Derekek, Trico Gyerek ruhák legnagyobb választékban.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek; ruha megrendelésnél egy jól álló derék és alj elő hossza szükséges.

Kiváló tisztelettel

Meskó L.,

Főter 19. szám.

971. (3-4)

A volt MERZA GERŐ-féle üzletben (Főter)

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

V É G E L A D Á S

ÁRJEGYZÉKEINEK RÖVID KIVONATA.

Duplaszéles helmék:

1) ezelőtt 85 kr.,	most 40 kr.
2) " 1 frt,	55 "
3) " 1 frt 40 kr.,	65 "
4) " 1 frt 60 kr.,	90 "
5) " 1 frt 80 kr.,	95 "
6) " 2 frt,	most 1 frt 25 "
7) " 2 frt 30 kr.,	1 " 40 "
8) " 2 " 40 "	1 " 50 "

Jaquettek és Mantilleok:

ezelőtt 16 frt,	most 7 frt 50 kr.,
" 18 frt,	9 " 50 "
" 20 frt,	11 "
" 24 frt,	13 "
" 28 frt,	15 "
" 34-40 frt,	20 "

Esőköpenyek féláron.

Himalaya-kendők féláron.

Himalaya helmékből egyes ruhák féláron. — Berliner kendők féláron alul. — Mosó barchettek, Kassánok, diszek féláron.

905. (23-x)

Alapítottatott 1862-ben.

RENDES SZIDOR ÉS TESTVÉRE

ezelőtt GAJZÁGÓ ISTVÁN

női divat és Confectió áruháza, RUHAKÉSZÍTŐ MŰTERME.

Legujabb FRANCZIA és ANGOL DIVATKELMEK.

KERETEZETT RUHÁK (ROBEOK)

Jaquettek, felöltők, mantlettek, valódi berlini modellek.

Rendkívül nagy választék diszekben, u. m.: **Peluche** és **Paszmány** kivitelben.

Nagy szőnyeg és függöny-raktár.

MINTAGYŰJTEMÉNYÜNK kívánatra **BÉRMENTVE** küldetlik.